

УТВЪРЖДАВАМ:

ДИРЕКТОР: ЕНИ ЛЮБЕНОВА

СТРАТЕГИЯ
ЗА НАСЪРЧАВАНЕ И ПОВИШАВАНЕ НА ГРАМОТНОСТТА
В ОУ „СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ”, С. СЪРНЕВО
ЗА ПЕРИОДА 2016-2020 г.

Стратегията е приета от Педагогическия съвет на проведено заседание на 05.10.2016 г. – Протокол №2 и утвърдена със заповед №26/10.10.2016 г.

Настоящата Стратегия за насърчаване и повишаване грамотността в ОУ "Св. св. Кирил и Методий", с. Сърнево е изготвена и се основава на Националната стратегия за насърчаване и повишаване на грамотността 2014-2020 г., Стратегията за развитие на училището за периода 2016-2020 г. и училищната стратегия за превенция от отпадане от училище на учениците от задължителна училищна възраст за 2016-2020 г. и е насочена към насърчаване и повишаване грамотността в ОУ "Св. св. Кирил и Методий", с. Сърнево за осигуряване на добър старт в живота и подобряване нивото на владение на книжовния български език.

За целите на настоящата Стратегия се различават следните видове грамотност:

Базова грамотност – умение за четене с разбиране на текст, за писане и за правилна употреба на езика в конкретен контекст (свързва се с компетентностите, които се очаква да притежават учениците в края на IV клас).

Функционална грамотност – умение за откриване, подбиране, извличане, анализиране и синтезиране на информация от различни източници и за използването ѝ за постигане на дадена цел както в обучението по всички учебни предмети, така и в различни житейски ситуации (свързва се с компетентностите, които се очаква да притежават учениците в края на основното си образование).

Мултифункционална грамотност – компетентност за създаване, разбиране, тълкуване и критическа оценка на писмена информация (свързва се с компетентности, които се очаква да развият и демонстрират лицата в рамките на обучението си за придобиване на средно образование и на по-висока образователна степен).

Основата за придобиване на функционална грамотност се поставя в начален етап на образование, гради се постъпателно в рамките на прогимназиалния етап, като елементите на функционалната грамотност в областта на четенето се извеждат като очаквани резултати от обучението **в края на основното образование**. Това предопределя централното място, което заема функционалната грамотност и в настоящата Стратегия.

1. МЕРКИ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА УМЕНИЯТА ПО ЧЕТЕНЕ НА УЧЕНИЦИТЕ

Въпреки наличието на многобройни и разнообразни инициативи, насочени към насърчаване на четенето, те са твърде спорадични и все още не са подчинени на единна държавна политика, която да консолидира усилията на всички заинтересовани институции и общности.

Негативните тенденции в областта на грамотността на населението, и в частност на обхванатите в обучение, налагат преосмисляне на предприетите мерки и общи действия за преодоляването им.

Мерки в областта на превенцията:

- ☐ Разширяване на обхвата на началното възпитание и подготовка с включване на 7-годишните;
- ☐ Предлагането на целодневна организация на учебния ден;
- ☐ Предоставяне на допълнителни модули за обучение по български език в I клас за учениците, чийто майчин език не е български.

Мерки в областта на интервенцията:

- ☐ Диагностициране на пропуските и предоставяне на допълнително обучение по български език и литература;
- ☐ Повишаване на мотивацията за учене чрез осмисляне на свободното време. Акцентиране върху функционалната грамотност при националните външни оценявания по БЕЛ;
- ☐ Провеждане на интердисциплинарни състезания и олимпиади (например олимпиадата „Знам и мога“) и национални инициативи („Седмица на четенето“).

Мерки в областта на компенсацията:

- ☐ Предоставяне на възможност за продължаване на образованието в самостоятелна форма на обучение за лица над 16 годишна възраст;

2. ВИЗИЯ НА УЧИЛИЩЕТО ПО ОТНОШЕНИЕ НА ГРАМОТНОСТТА

Училището е институция, в която грамотността заема централно място за индивидуалното и общественото развитие и служи като основа за интелигентен растеж.

3. ВОДЕЩИ ПРИНЦИПИ ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА СТРАТЕГИЯТА

Партньорство – възможно най-широко участие на всички институции – училище, медии, библиотека, читалище, граждански организации и др. Спазването на принципа на партньорство ще допринесе за ефективното изпълнение на стратегията и повишаване на капацитета за развитие на предприетите мерки и дейности.

Концентрация – усилията при изпълнението на стратегията ще бъдат съсредоточени в конкретни области, свързани с насърчаването и развитието на грамотността.

Допълняемост – дейностите, планирани в стратегията, ще бъдат допълвани с инициативи, изпълнявани и финансирани извън планираните в стратегията мерки и средства.

Всеобхватност – създаване на широка среда, в която ще бъдат създадени условия и реализирани дейности за насърчаване и развитие на грамотността. Благоприятната среда включва дома, училището, библиотеката, читалището, медиите, и др.

4. СТРАТЕГИЧЕСКИ И ОПЕРАТИВНИ ЦЕЛИ

4.1. Стратегическа цел: Постигане равнище на функционална грамотност на учениците в ОУ "Св. св. Кирил и Методий", с. Сърнево, което ще осигури възможност за личностното и общественото им развитие и ще спомогне за постигането на интелигентен, приобщаващ и устойчив растеж.

4.2. Оперативни цели:

4.2.1. Създаване на благоприятна среда в училище:

Повишаване интереса и мотивацията за насърчаване и повишаване на грамотността, които да обхванат всички възрастови групи. В изпълнение на конкретната оперативна цел ще бъдат организирани и провеждани различни инициативи на училищно и общинско ниво, за популяризиране на ползите от повишаването на грамотността.

В ОУ "Св. св. Кирил и Методий", с. Сърнево се предвиждат следните мерки:

Мярка 1. Привличане на общественото внимание към процеса на работа за повишаване и насърчаване на грамотността:

- ☐ Провеждане на инициативи за подаряване и размяна на детски и юношески книги;
- ☐ Организиране на публични четения;
- ☐ Организиране и провеждане на кампания за съвместно четене.

Мярка 2. Подпомагане на родителите за усъвършенстване на техните умения да увеличат и насърчават децата си към четене и към развитие на езиковите умения:

- ☐ Училищна инициатива в подкрепа на заниманията за четене с родителите;
- ☐ „Отворени врати“;
- ☐ Разработване на модели на добри практики за съвместна дейност с родители и местна общност в подкрепа на грамотността.

Мярка 3. Осигуряване на лесен достъп до книги и други четива:

- ☐ Обогащаване на стаите по интереси с детски книжки от училищната библиотека;
- ☐ Изграждане на „Кът за четене“.

4.2.2. Повишаване на равнището на грамотност:

Конкретни мерки, свързани с повишаване на качеството на обучението и по-конкретно с учебното съдържание.

- ☐ Работа със семействата и индивидуална работа с учениците от училището;
- ☐ Определяне на езиковото развитие на учениците и ранна превенция на обучителни трудности или затруднения при четене;
- ☐ Оценяване на ефективността от посещението на предучилищната подготовка;
- ☐ Провеждане на тестове за установяване на равнището на грамотност.;

- ☐ Изготвяне на портфолио на учениците във връзка с равнището на грамотност.

Мярка 1. Оценяване на равнището на грамотност.

Мярка 2. Квалификация на учителите:

- ☐ Усъвършенстване компетентности на учителите за повишаване равнището на грамотността и диагностика на трудности при четенето.
- ☐ Включването в квалификационни курсове за началните учители, както и учители по всички учебни предмети от всички етапи на образованието.

4.2.3. Увеличаване на участието и приобщаването:

- ☐ Преодоляване на социално-икономическата неравнопоставеност за повишаване на обхвата в училищно възпитание и подготовка;
- ☐ Преодоляване на езиковите бариери чрез предоставяне на обучение по български език и усъвършенстване на уменията за четене и писане на учениците с различен майчин език;
- ☐ Преодоляване на дигиталната пропаст чрез развитие на умения за четене от електронен носител.

Мярка 1. Преодоляване на социално-икономическата неравнопоставеност.

Мярка 2. Преодоляване на неравнопоставеността при билингвите:

- ☐ Осигуряване на допълнителна подкрепа за ученици, чийто майчин език е различен от българския;
- ☐ Съвместна дейност с родители и местна общност в подкрепа на усвояването на българския език.

Мярка 3. Преодоляване на дигиталната пропаст:

- ☐ Интегриране на ИКТ и включване на четене от електронни носители в образователния процес;
- ☐ Осигуряване на подходяща среда за повишаване на уменията за четене от електронни носители в селската библиотека.

5 . ПОЛИТИКИ ЗА НАСЪРЧАВАНЕ И РАЗВИТИЕ НА ГРАМОТНОСТТА

5.1. Политики при децата от подготвителна група:

- ☐ Езиковото развитие в предучилищната възраст и връзката му с обучението в училище чрез работни срещи с учителите от начален етап и подготвителна група;
- ☐ Ангажиране на детето в интерактивни отношения с училището;
- ☐ Привличането на семейството като активен участник в предучилищната подготовка и тясно сътрудничество между дома и училището;
- ☐ Ранното установяване на езикови и обучителни затруднения за осигуряване на плавен преход между предучилищната възраст и началното училище.

5.2. Политики при децата в началната училищна възраст:

- ☐ Начално ограмотяване в I клас, придобиването на началната грамотност и полагането на основите за придобиване на функционална грамотност;
- ☐ Надграждане на началната грамотност във II и в III клас;
- ☐ В края на IV клас придобиване на ключови за целия образователен процес умения за четене, писане и разбиране на текст (изгражда се базовата грамотност, като необходима предпоставка за функционалната грамотност);
- ☐ Индивидуализация и диференциация в обучението;
- ☐ Характеристики на началното училище;
- ☐ Конкретна педагогическа подкрепа относно правилната употреба на езика, осигуряваща резултатно участие в учебната дейност и в различни сфери на детския живот, необходима за учениците, за които българският език не е майчин език;
- ☐ Идентифициране на причините за съществуващите говорни проблеми при някои ученици – необходимо условие за преодоляването на трудностите им при формиране на четивната техника;
- ☐ Изграждане на позитивно отношение към книгата;

☐ Допълнителна работа, провеждана под формата на консултации по време на образователния процес и извън него;

☐ Ученикът в центъра на образователния процес и педагогическо взаимодействие от езика, изучаван от ученика, към ученика, изучаващ езика;

☐ Повишаване на квалификацията на началните учители за теоретичните основи на ограмотяването и компетентности, свързани със съвременните аспекти на четенето, вкл. четенето от електронен носител;

☐ Дейностите за създаване и поддържане на мотивацията за четене;

☐ Съобразяване с читателските интереси и потребности на конкретната възрастова група;

☐ Включване и насърчаване на четенето от електронен носител;

☐ Интегриране на информационните технологии в образователния процес;

☐ Приемственост между детската градина и училището;

☐ Благоприятстваща успешната адаптация на детето в I клас и по-лесното преодоляване на кризата на седмата година в психологическото му развитие;

☐ Взаимодействие между учителите от детската градина и от началното училище в организационен и в методически аспект;

☐ Обединяването на учителите от началния и от прогимназиалния етап около необходимия обем от знания и умения за някои ученици, които работят по индивидуални програми за развитие, непостигнали необходимата степен на грамотност в края на IV клас и които са необходими за по-нататъшно обучение;

☐ Осигуряване на квалификация на всички учители в областта на съвременните методи на преподаване и на диагностика на четенето;

☐ Ролята на семейните навици в общуването с книгите;

☐ Родителска подкрепа на ученика в процеса на ограмотяване;

☐ Приобщаване на семейството към задачите на училищното обучение и отваряне вратите на класната стая за общи дейности и съвместно търсене на пътищата за преодоляване на трудностите при четене.

5.3. Политики при юношите:

☐ Приобщаване на семейството към задачите на училищното обучение;

☐ Превръщането на комуникативния подход в обучението във водещ по всички предмети;

☐ Превръщането на текста в обект, „потопен“ в житейски контекст;

☐ Мотивиране на учениците в учебния процес с близки до светоусещането им на съвременни печатни и електронни материали;

☐ Приемственост между началния и прогимназиалния етап;

☐ Създаване на условия за успешна адаптация на юношите и по-лесното преодоляване на промените по отношение на учители, учебни предмети, изисквания, очаквания от тях;

☐ Пренасочване вниманието на родителите – от това какво се учи към това как се учи и какво се постига.

6. ПАРТНЬОРИ

6.1. Учителите като основни участници и изпълнители на Стратегията:

6.1.1. Дейности, обвързани с изпълнителите на стратегията:

☐ Разнообразие от дейности, насочени към удовлетворяване на желанията и потребностите на учениците;

☐ Съчетаване на класноурочни, извънурочни и извънкласни форми на обучение и възпитание;

☐ Висококвалифицирани и мотивирани учители, работещи като екип от отговорни и развиващи се личности, проявяващи толерантност, загриженост и зачитане на човешкото достойнство;

☐ Работа с деца в неравностойно социално положение;

- ☐ Работа с деца със специални образователни потребности;
- ☐ Работа с деца с различна етническа принадлежност.

6.2. Родителите – четат на децата си всеки ден поне по 15 минути, подкрепят и поощряват самостоятелното четене, превръщат четенето в социална активност, като въвличат децата си в споделяне и дискусии и осигуряват среда за четене – книги, списания и т.н.

6.3. Училищното настоятелство – организира информационни кампании сред родителите за насърчаване на четенето у дома, развиват инициативи, насочени към грамотността.

6.4. Психолог и логопед – осъществява ранна намеса за диагностика на обучителни трудности и езикови затруднения и осъществяват мерки по интервенция и компенсация на трудности, свързани с четенето.

7. ФИНАНСИРАНЕ НА СТРАТЕГИЯТА

Финансирането на Стратегия се осъществява със средства от делегирания бюджет.

8. ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗМЕРВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СТРАТЕГИЯТА

☐ 80% от децата в края на задължителната подготовка за училище да достигат училищна готовност;

☐ Достигане на 80% постижимост на държавните образователни стандарти за учебно съдържание по български език и литература в началния етап, измерена чрез националното външно оценяване в края на IV клас до 2020 г.

☐ Достигане на 65% постижимост на очакваните резултати от обучението по български език и литература, измерена чрез националното външно оценяване в края на VII клас.

9. ПЛАНИРАНЕ И ОТЧИТАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА СТРАТЕГИЯТА

9.1. План за изпълнение на стратегията – училището ежегодно разработва и отчита изпълнението на училищния план за насърчаване и повишаване на грамотността, който е неразделна част от документацията на училището.

9.2. Отчитане:

Отчитането на изпълнението на стратегията се осъществява чрез:

☐ Изготвяне на годишен отчет на директора на училището (като част от Годишния отчет за работата на училището);

☐ Изготвяне на обобщен годишен аналитичен доклад от училището и публикуването му на интернет страницата на училището.